

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 25/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., B., zastúpenej JUDr. M. F., pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 85/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2011 doručená sťažnosť M. H., B. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 85/2009.

Z podania a jeho príloh vyplynulo, že sťažovateľka sa návrhom z 11. decembra 2006 domáhala zaplatenia požadovanej istiny s príslušenstvom a náhrady trov konania z titulu odmien za činnosť predsedníčky kontrolnej komisie B. za obdobie r. 2005. Prvostupňový súd rozsudkom sp. zn. 6 C 45/2007 zo 4. februára 2009 jej návrh zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 55/2009 z 21. septembra 2010 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Sťažovateľka podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 6 Cdo 23/2011 zo 14. septembra 2011 dovolanie sťažovateľky odmietol, keďže dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Podľa sťažovateľky postupom okresného súdu a krajského súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sa návrhom zo 17. januára 2011 domáhala ochrany svojich práv na ústavnom súde. Keďže však svoju sťažnosť ústavnému súdu podala v dobe, keď o jej dovolaní ešte nebolo rozhodnuté, ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 236/2011 z 2. júna 2011 jej sťažnosť zamietol. Z dôvodu, že odpadla prekážka, ktorá bránila ústavnému súdu rozhodovať, podala sťažovateľka opakovane svoju sťažnosť na ústavnom súde „s poukazom na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská proti ČR, sťažnosť č. 46129/99 (a body 51,53,54) sťažnosť nemožno odmietnuť za predpokladu, že dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je neprípustné*“.

Sťažovateľka ďalej uvádza:

„Hlavné pochybenia Okresného súdu Bratislava V a Krajského súdu vidí sťažovateľ v tom, že znemožnil navrhovateľke preukázať uplatnený nárok, tým že nevypočul navrhnutých svedkov a ani zástupcov účastníka konania (štatutárny orgán odporcu) a tým znemožnil klásť účastníkovi konania a svedkom otázky.

Napriek tomu, že konanie na Okresnom súde Bratislava V. trvalo 3 (tri) roky, súd nevypočul účastníka konania - odporcu (zastúpeného štatutárnym orgánom). Súd viedol dokazovanie nesprávnym smerom, ktorá skutočnosť iba neúmerne predĺžila celé konanie.

Pochybenie súdov vidí sťažovateľka i v tom, že oba súdy posúdili odmenu, ktorú mala dostať navrhovateľka za činnosť v kontrolnej komisii bytového družstva ako nenárokovateľnú. Odmena za činnosť v kontrolnej komisii bola priznaná vyšším orgánom a teda na ňu mala právo. Jedná sa v podstate o príjem za vykonanú prácu a jednoznačne táto suma je nárokovateľná.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti rozhodol takto:

„1. Základné právo sťažovateľky M. H. domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 zmluvy Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V. a Krajského súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2007 a v odvolacom konaní na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn. 8 Co 85/2009 porušené bolo.

2. M. H. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava V. povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. H. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Krajský súd Bratislava povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V. a Krajský súd Bratislava sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť M. H. trovy konania v sume 261,82 € za 2 úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastupovania a spísanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov (jeden úkon právnej pomoci á 123,50 € + 7,41 € režijný paušál), na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľka si zároveň uplatnila náhradu trov konania vo výške 261,82 € za dva úkony právnej pomoci na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila sťažovateľka takto:

„V priebehu 4 rokov bola sťažovateľka v právnej neistote. Celé dokazovanie bolo vedené úplne iným smerom. Navrhovateľka je členkou odporcu (B. B.) a zároveň zástupcom celého bytového domu s takmer 100 bytmi, delegátom bytového domu a zúčastňuje sa zhromaždení delegátov bytového domu. Proti jej osobe bolo na zhromaždeniach delegátov použité, že sa súdi s B., čo ju postavilo do zlého svetla a znemožnilo jej tak vôbec sa uchádzať o funkciu člena riadiaceho alebo kontrolného orgánu družstva. Odvolaním sťažovateľky z členstva v kontrolnej komisii bola ukrátená o svoj príjem za ďalšie 3 roky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 175/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje zároveň za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak

z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Podstatou sťažnosti je tvrdenie, že prvostupňový a odvolací súd tým, že nevypočuli sťažovateľkou navrhovaných svedkov a zástupcov odporcu v konaní, viedli dokazovanie nesprávnym smerom a znemožnili jej preukázať dôvodnosť uplatneného nároku. Oba súdy tiež podľa sťažovateľky nesprávne posúdili odmenu, vyplatenie ktorej sťažovateľka požadovala ako nenárokovateľnú. Takýmto postupom porušili označené práva sťažovateľky.

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. V danom prípade o rozsudku okresného súdu na základe odvolania sťažovateľky rozhodoval krajský súd ako súd odvolací, t. j. sťažovateľka sa domáhala ochrany svojich práv právnymi prostriedkami v systéme všeobecných súdov. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie označených práv postupom okresného súdu v predmetnom konaní po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha hodnotiť spôsob vykonávania dôkazov všeobecnými súdmi ani hodnotiť skutkové a právne závery, ku ktorým dospeli, a tak zasahovať do ich rozhodovacej činnosti, pretože nie je prieskumným súdom ani nadriadeným súdom. Jeho úlohou je kontrola zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Pokiaľ ide o tvrdenia sťažovateľky smerujúce ku konaniam a rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu, tieto už ústavný súd preskúmal v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 236/2011.

Aj keď existovala prekážka nerozhodnutej veci, po jej odpadnutí sťažovateľka, ktorá je zastúpená kvalifikovanou právnou kanceláriou, mala namietať posledné rozhodnutie, resp. konanie, a to vo veci najvyššieho súdu. Tento súd vo veci rozhodol uznesením sp. zn. 6 Cdo 24/2011 zo 14. septembra 2011, keď dovolanie žalobne odmietol.

Ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 236/2011 postupoval podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu, ktorá vychádza z názoru Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak vo veci nerozhoduje iný súd. Podľa Občianskeho súdneho poriadku rozhodnutie okresného súdu podlieha kontrole krajského súdu a rozhodnutie krajského súdu podlieha kontrole najvyššieho súdu. Ústavný súd sa riadi princípom subsidiarity, ktorý vylučuje, aby tieto dve rozhodnutia preskúmal ústavný súd.

Podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Sťažovateľka napriek svojmu právnemu zastúpeniu nenamietala postup najvyššieho súdu, preto ústavný súd nemohol rozhodnutie preskúmať a sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom požadovaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2012